

Choroby zawodowe nauczycieli – profilaktyka zestawienie bibliograficzne w wyborze

Wybór i oprac. 2014 r.: Bożena Lewandowska

Materiał zebrano na podstawie katalogów i baz elektronicznych bibliotek w Polsce. Kierowano się hasłem przedmiotowym i adnotacją. Podano lokalizację.

Rozwinięcie skrótów dotyczących lokalizacji:

PBW Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach

UJK – Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Wydawnictwa zwarte

1. Głos narzędziem pracy : poradnik dla nauczycieli / red. Mariola Śliwińska-Kowalska. - Łódź : Oficyna Wydawnicza Instytutu Medycyny Pracy, cop. 1999. - 55 s. : ; il. (w tym kolor.) ; 21 cm

Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu

Kujawsko-Pomorskie Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu

Lubelskie Biblioteka Główna UMCS w Lublinie

Łódzkie Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego

Małopolskie Biblioteka Jagiellońska i Biblioteka Medyczna Uniwersytetu Jagiellońskiego - Collegium Medicum

Mazowieckie Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy

Mazowieckie Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego

Pomorskie Biblioteka Główna Politechniki Gdańskiej

Wielkopolskie Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu

2. Kisiel, Mirosław : Emisja i higiena głosu w pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela / Mirosław Kisiel. - Dąbrowa Górnicza : Wyższa Szkoła Biznesu, 2012. - 296 s. : il. ; 24 cm

Zapobieganie chorobom zawodowym nauczycieli.

Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu

Dolnośląskie Biblioteka Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu

Kujawsko-Pomorskie Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu

Lubelskie Biblioteka Główna UMCS w Lublinie

Lubelskie Biblioteka Uniwersytecka KUL

Łódzkie Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego

Małopolskie Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Małopolskie Biblioteka Jagiellońska i Biblioteka Medyczna Uniwersytetu Jagiellońskiego - Collegium Medicum

Małopolskie Biblioteka Krakowskiej Akademii

Mazowieckie Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy

Mazowieckie Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego

Pomorskie Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego

Śląskie Biblioteka Główna Akademii Muzycznej w Katowicach

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Wielkopolskie Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu

- 3.** Korczyński, Stanisław : Stres w pracy zawodowej nauczyciela / Stanisław Korczyński. - Kraków : Impuls ; Dąbrowa Górnicza : Wyższa Szkoła Biznesu, 2014. - 168 s. : il. ; 24 cm. - Bibliogr. s. 155-161
Czytelnia Pedagogiczna UJK
- 4.** Kretschmann, Rudolf : Stres w zawodzie nauczyciela / Rudolf Kretschmann [oraz] Kornelia Kirschner-Liss [et al.] ; przekł. Joanna Mink. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2003. - 183 s. : il. ; 24 cm. – Bibliogr.
Zawiera m.in. badania nad składnikami obciążenia w zawodzie nauczycielskim, definicje pojęcia stres i dynamikę jego przebiegu (z błędnym kołem negatywnych odczuć), analiza stresu w ciągu szkolnego dnia pracy i sposoby odprężenia z przykładami ćwiczeń.
Sygn. 236594 Czytelnia PBW
Sygn. 236595, 236596, 237872, 244448 Wypożyczalnia PBW
- 5.** Laskowska, Halina : Głos ludzki (technika głosowa) a kompetencje komunikacyjne nauczyciela - stan głosu wśród nauczycieli : (doniesienie z badań) // W: Komunikowanie społeczne w edukacji : dyskurs nad rolą komunikowania. – Toruń : Adam Marszałek, 2006. - S. 166-169
Sygn. 242850 Wypożyczalnia PBW
- 6.** Nauczyciel : zawód powołanie pasja / red. nauk. Stanisław Popek, Adam Winiarz. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2009. - 409 s. : il. ; 24 cm
Sygn. 246173 Czytelnia PBW
- 7.** Prewencja ergonomiczna schorzeń uwarunkowanych pracą : monografia / [red.] Wiesława M. Horst. - Poznań : Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, 2009. - 148 s. : il. ; 24 cm
Biblioteka Główna Politechniki Świętokrzyskiej
- 8.** Psychospołeczne warunki pracy polskich nauczycieli : pomiędzy wypaleniem zawodowym a zaangażowaniem / pod red. Jacka Pyżalskiego i Doroty Merecz. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010. - 155, [1] s. : il. ; 24 cm. - Bibliogr. przy rozd.
Zawiera m.in.: Skutki oddziaływania warunków pracy na polskich nauczycieli. Działania ograniczające stres zawodowy nauczycieli.
Czytelnia Pedagogiczna UJK
- 9.** Rottermund Jerzy, Klinik Anna : Profilaktyka dolegliwości bólowych kręgosłupa w zawodzie pedagoga specjalnego // W: Wybrane aspekty pracy z niepełnosprawnymi / pod red. Jerzego Rottermunda. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2006. – S. 33 – 43
Sygn. 244312 Czytelnia PBW
Sygn. 244313, 244314 Wypożyczalnia PBW
- 10.** Ścigaj, Mirela : Przyczyny niepełnosprawności narządu głosu w zawodzie nauczyciela i sposoby zapobiegania im // W: Potrzeby osób niepełnosprawnych w

warunkach globalnych przemian społeczno-gospodarczych. T. 1 / pod red. nauk. Heleny Ochronczenko i Agnieszki Nowickiej ; Uniwersytet Zielonogórski w Zielonej Górze. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2006. – S. 373 – 379
Sygn. 243353 Czytelnia PBW
Sygn. 243354 Wypożyczalnia PBW

11. Woynarowska, Barbara : Problemy zdrowotne nauczycieli i zapobieganie im : przewlekłe choroby narządu głosu : zespół wypalenia zawodowego // W: Biomedyczne podstawy kształcenia i wychowania : podręcznik akademicki / Barbara Woynarowska [i in.]. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2010. – S. 317 – 322
Sygn. 247894 Czytelnia PBW

12. Wypalenie zawodowe : przyczyny i zapobieganie / pod red. Heleny Sęk. - Wyd. 2. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2004. - 256 s. : il. ; 21 cm
Sygn. 230216 Wypożyczalnia PBW

Wydawnictwa ciągłe

13. Bibik, Renata : Aby światło nie zagasło - czyli jak zapobiegać zespołowi wypalenia zawodowego / Renata Bibik // „Wszystko dla Szkoły”. - 2002, nr 9, s. 1-5. - Bibliogr.
Czytelnia PBW

14. Czwarney, Marzena : Dbaj o głos! / Marzena Czwarney // „Wychowawca”. - 2006, nr 10, s. 22-23
Higiena głosu w zawodzie nauczyciela. Profilaktyka - przykłady ćwiczeń oddechowych i głosowych.
Czytelnia PBW

15. Czwarney, Marzena : Jedenaste: dbaj o głos / Marzena Czwarney // „Głos Nauczycielski”. - 2004, nr 50, s. 12
Głos jako podstawowe narzędzie pracy nauczyciela. Profilaktyka chorób narządu głosu.
Czytelnia PBW

16. Gacka, Ewa : Prawidłowa emisja głosu : higiena pracy nauczyciela / Ewa Gacka, Alicja Wypych // „Nowa Szkoła”. - 2005, nr 4, s. 18-22
Zasady prawidłowej emisji głosu. Czynniki wywołujące zawodowe schorzenie głosu nauczycieli. Profilaktyka zaburzeń głosu u dzieci.
Czytelnia PBW

17. Garganisz, Jacek : Nauczyciel bez chrypki : o przyczynach i zapobieganiu chorobom krtani u nauczycieli mówi doktor nauk medycznych, otolaryngolog Jacek Garganisz z Gdańskiego Centrum Zdrowia / rozm. przepr. Barbara Ellwart // „Przegląd Oświatowy”. - 2006, nr 9, s. 7-8
Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu

18. Konarska, Teresa : Zdrowie w kilku aspektach / Teresa Konarska // „Głos Nauczycielski”. - 2012, nr 48, dod. s. II

Kondycja zdrowotna nauczycieli w kontekście predyspozycji do wykonywanego zawodu - badania, profilaktyka i pomoc zdrowotna.
Czytelnia PBW

19. Krasucka, Aldona : Głos w pracy nauczyciela : (propozycja treningu). Cz. 1 / Aldona Krasucka // „Wychowanie Muzyczne w Szkole”. - 2000, nr 1, s. 25-33
Choroby gardła u nauczycieli.
Czytelnia PBW

20. Krasucka, Aldona : Głos w pracy nauczyciela : (propozycja treningowa). Cz. 2 / Aldona Krasucka // „Wychowanie Muzyczne w Szkole”. - 2000, nr 2/3, s. 67-76
Czytelnia PBW

21. Kuleta, Urszula : Nauczyciele pracują głosem. Cz. 1-2 / Urszula Kuleta, Jolanta Buchacz-Synowiec // „Psychologia w Szkole”. - 2004, nr 1, s. 109-113 ; nr 2, s. 109-120
Przykłady ćwiczeń, które mogą pomóc w prawidłowym wykonaniu głosu w trakcie aktu mówienia.
Czytelnia PBW

22. Piotrowska, Maja : Konieczne jest społeczne wsparcie... / Maja Piotrowska // „Nowa Szkoła”. - 2006, nr 2, s. 18-25. - Bibliogr.
Wypalenie zawodowe nauczycieli. Wsparcie społeczne jako jeden ze sposobów zapobiegania.
Czytelnia PBW

23. Poliszuk, Danisława : Żyj "pełną piersią" / Danisława Poliszuk // „Wszystko dla Szkoły”. - 2002, nr 9, s. 5-6. - Bibliogr.
Czytelnia PBW

24. Radwańska, Jadwiga : Work-life balance - jak się bronić przed wypaleniem / Jadwiga Radwańska // „Psychologia w Szkole”. - 2009, nr 2, s. 38-47
Mechanizmy obronne przed wypaleniem zawodowym nauczycieli.
Czytelnia PBW

25. Tomczyk, Joanna : Zadbaj o głos / Joanna Tomczyk // „Życie Szkoły”. - 2007, nr 7, s. 40-43. - Bibliogr.
Czynniki decydujące o prawidłowym posługiwaniu się głosem przez nauczycieli.
Przykłady ćwiczeń oddechowych i fonacyjnych.
Czytelnia PBW

26. Wieczorek, Monika : Trudności w zawodzie nauczyciela / Monika Wieczorek // „Nowa Szkoła”. - 2010, nr 7, s. 38-41
Sytuacje trudne w pracy nauczyciela. Wypalenie zawodowe – profilaktyka.
Czytelnia PBW

27. Walczykowska, Karolina K. : Wypaleniu zawodowemu można zapobiec / Karolina K. Walczykowska // „Edukacja i Dialog”. - 2007, nr 1, s. 17-20
Monotonia pracy zawodowej.
Czytelnia PBW

28. Wilczyńska, Karolina : Na to jesteśmy narażeni, czyli choroby zawodowe nauczycieli / Karolina Wilczyńska // „Gazeta Szkolna”. - 2007, nr 9, s. 24
Czytelnia PBW

29. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 stycznia 1996 r. w sprawie form profilaktyki i leczniczej pomocy specjalistycznej dla nauczycieli // „Monitor Polski”. - 1996, nr 10, poz. 108
Czytelnia PBW

Dokumenty elektroniczne

30. Profilaktyka i leczenie chorób zawodowych głosu [Dokument elektroniczny] // Tryb dostępu:
<http://www.programyздrowotne.pl/programypowrotudopracy/glos/ZawodoweZaburzeniaGlosu/Default.aspx>

31. Program oszczędzania głosu (POG) [Dokument elektroniczny] // Tryb dostępu:
<http://www.programyздrowotne.pl/programypowrotudopracy/glos/Jakoszczdzagos/Default.aspx>

32. Zakrzewska, Elżbieta : PROFILAKTYKA CHOROÓB GŁOSU W PRACY NAUCZYCIELA [Dokument elektroniczny] / Elżbieta Zakrzewska // Tryb dostępu:
<http://www.soswtom.neostrada.pl/pub/profchorobg.html>

33. Zasady higieny pracy i życia nauczyciela [Dokument elektroniczny] // Tryb dostępu:
<http://www.programyздrowotne.pl/programypowrotudopracy/glos/Zasadyhigienypracyizycianauczyciela/Default.aspx>